

**Klaudiusz Bewko**

e-mail: 191383@student.ue.wroc.pl

ORCID: 0009-0001-7759-6725

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

## **Analiza zmian prawa podatkowego w zakresie opodatkowania osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą**

DOI: 10.15611/2025.56.6.03

JEL Classification: H24, H25

© 2025 Klaudiusz Bewko

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0). Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

**Cytuj jako:** Bewko, K. (2025). Analiza zmian prawa podatkowego w zakresie opodatkowania osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W: M. Biernacki i R. Kowalak (red.), *Rachunkowość* (s. 27-36). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

**Streszczenie:** Nadrzędnym celem artykułu jest analiza trzech głównych form opodatkowania dochodów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Polsce: opodatkowanie według zasad ogólnych (skala podatkowa), podatek liniowy oraz ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Zostały w nim omówione zasady funkcjonowania każdego z rozwiązań oraz przedstawiona porównawcza analiza ich zastosowania na przykładzie małego warsztatu samochodowego. Studium przypadku obejmuje symulacje dla lat 2015 i 2025 oraz ukazuje, że zmiany w prawie podatkowym wpływają na atrakcyjność poszczególnych form. Na potrzeby artykułu sformułowano tezę, że świadomy wybór formy opodatkowania oraz bieżące monitorowanie zmian legislacyjnych są kluczowe dla optymalizacji obciążeń podatkowych przedsiębiorstwa.

**Słowa kluczowe:** podatek dochodowy, formy opodatkowania, zmiany podatkowe, strategia podatkowa, działalność gospodarcza

### **1. Wstęp**

Rozpoczęcie działalności gospodarczej wiąże się z podejmowaniem ważnych decyzji. Jedną z nich jest wybór najkorzystniejszej formy opodatkowania osiągniętych dochodów podatkiem dochodowym od osób fizycznych (PIT). W dynamicznie zmieniającym się środowisku gospodarczym oraz prawnym wybór ten staje się jednym z kluczowych elementów strategii przedsiębiorstwa. Osoby fizyczne będące przedsiębiorcami mogą wybrać, czy chcą opodatkować swoje dochody skalą podatkową, podatkiem liniowym czy ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Każda z tych form wiąże się z odmiennymi zasadami rozliczeń, możliwością odliczania kosztów oraz ograniczeniami związanymi z przychodami. Przedsiębiorcy muszą dokonać wyboru, który będzie najlepiej odpowiadał specyfice ich działalności.

Niniejszy artykuł ma na celu przedstawienie charakterystycznych cech obowiązujących w Polsce form opodatkowania działalności gospodarczej osoby fizycznej oraz pokazanie, jak zmiany w prawie podatkowym wpływają na wysokość obciążeń publiczno-prawnych przedsiębiorców. Na potrzeby artykułu sformułowano następującą tezę: świadomy wybór formy opodatkowania oraz bieżące monitorowanie zmian legislacyjnych są kluczowe dla optymalizacji obciążeń podatkowych przedsiębiorstwa. Zastosowano metody badawcze, jakimi są studia literaturowe oraz analiza dokumentacji księgowej.

**2. Charakterystyka form opodatkowania dochodów podatkiem dochodowym od osób fizycznych**

Przepisy regulujące możliwe do wyboru formy opodatkowania dochodów działalności gospodarczej znajdują się w Ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 163; dalej „ustawa PIT”) oraz Ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1593; dalej „Uzpd”).

Osoba fizyczna rozpoczynająca działalność gospodarczą w Polsce ma obowiązek wyboru formy opodatkowania swoich dochodów. Wybór albo zmianę formy opodatkowania można przeprowadzić co do zasady jeden raz w roku. Podatnik ma na to czas do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym osiągnięto pierwszy przychód w roku podatkowym, lub do końca roku podatkowego, jeśli pierwszy przychód osiągnięto w grudniu (ustawa PIT, art. 9a, ust. 2). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą mogą wybrać jedną z trzech form opodatkowania: podatek dochodowy ustalany według zasad ogólnych (skala podatkowa), podatek dochodowy ustalany liniowo (podatek liniowy) lub ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.

**2.1. Zasady ogólne (skala podatkowa)**

Opodatkowanie dochodu na zasadach ogólnych według skali podatkowej jest podstawową formą opodatkowania, która nie wymaga zawiadomienia o jej wyborze. Podstawą opodatkowania w podatku dochodowym od osób fizycznych ustalany według zasad ogólnych jest dochód, będący różnicą między osiągniętymi przychodami a kosztami uzyskania przychodu. Stawka podatku jest uzależniona od wysokości osiągniętego dochodu. Wysokość stawek w 2025 roku przedstawiono w tabeli 1.

**Tabela 1.** Stawki podatkowe podatku dochodowego ustalanego według zasad ogólnych w 2025 roku

| Progi podatkowe   | Stawka podatkowa                              | Przedział dochodów   |
|-------------------|-----------------------------------------------|----------------------|
| I próg podatkowy  | 12%                                           | Od 30 do 120 tys. zł |
| II próg podatkowy | 10 800 zł + 32% od nadwyżki ponad 120 tys. zł | Ponad 120 tys. zł    |

Źródło: opracowanie własne na podstawie (ustawa PIT, art. 27, ust. 1).

Główną korzyścią płynącą z zastosowania tej formy opodatkowania jest kwota wolna od podatku, która w 2025 roku jest równa 30 000 zł rocznie. Kwota zmniejszająca podatek wynosi natomiast 3 600 zł rocznie (Biznes.gov.pl, 2021b). Przedsiębiorca rozliczający się tą formą może skorzystać z obowiązujących ulg podatkowych, np. ulgi prorodzinnej, oraz istnieje możliwość wspólnego rozliczenia z małżonkiem (Maruszewska, 2023, s. 55).

Przedsiębiorca ma obowiązek prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (PKPiR) według wzoru i zasad opisanych w rozporządzeniu Ministra Finansów z 23 grudnia 2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów lub może wybrać prowadzenie księgi rachunkowej (ustawa PIT, art. 24a, ust. 1).

Przy tej formie opodatkowania stawka składki na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% od dochodu, przy czym dochód ustala się jako różnicę między osiągniętymi przychodami a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, który pomniejsza się o kwotę opłaconych składek społecznych, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Składka na ubezpieczenie zdrowotne nie podlega odliczeniu od dochodu oraz nie może stanowić kosztu uzyskania przychodu (Biznes.gov.pl, 2021c).

## 2.2. Podatek liniowy

Innym wariantem jest opodatkowanie dochodów podatkiem liniowym. Podstawą opodatkowania w podatku dochodowym od osób fizycznych ustalany metodą liniową jest dochód, czyli przychody pomniejszone o koszty uzyskania przychodów. Całość dochodów opodatkowana jest jedną stawką podatkową, która wynosi 19%, niezależnie od osiągniętego dochodu (Maruszewska, 2023, s. 54).

Przedsiębiorca korzystający z tej formy opodatkowania nie ma prawa do skorzystania z kwoty wolnej od podatku, niektórych ulg podatkowych oraz wspólnego rozliczenia z małżonkiem (Maruszewska, 2023, s. 55). Tak jak w przypadku opodatkowania według zasad ogólnych ma obowiązek prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

Przy tej formie opodatkowania stawka składki na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 4,9% od dochodu, przy czym dochód ustala się jako różnicę między osiągniętymi przychodami a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, który pomniejsza się o kwotę opłaconych składek społecznych, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Składka na ubezpieczenie zdrowotne może być kosztem uzyskania przychodów lub stanowić odliczenie od dochodu maksymalnie do kwoty 12 900 zł rocznie (Biznes.gov.pl, 2021c).

Prawo do opodatkowania podatkiem liniowym zostanie utracone w przypadku uzyskania przychodów z działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie lub z tytułu udziału w spółce niebędącej osobą prawną, jeśli usługi są świadczone na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy. W takiej sytuacji opodatkowanie będzie odbywać się na zasadach ogólnych za cały rok podatkowy, w którym doszło do utraty prawa do podatku liniowego (Biznes.gov.pl, 2021a).

Opodatkowanie podatkiem liniowym jest najkorzystniejsze dla przedsiębiorcy osiągnającego wysokie dochody (Małecka-Ziemińska, 2012, s. 150-153).

### 2.3. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

Ostatnią możliwą opcją opodatkowania dochodów jest ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Podstawą opodatkowania przy korzystaniu z niego jest przychód, a nie dochód jak w pozostałych dostępnych formach opodatkowania. Przedsiębiorca nie ma prawa do doliczenia kosztów uzyskania przychodu (Tkocz-Wolny, 2023, s. 96). Stawka podatku jest uzależniona od rodzaju wykonywanej działalności i kwoty uzyskanych przychodów. Stawki podatkowe dla 2025 roku przedstawiono w tabeli 2.

**Tabela 2.** Stawki podatkowe ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych w 2025 roku

| Stawka ryczałtu                                         | Rodzaj działalności                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 17%                                                     | Przychody z wolnych zawodów: lekarze, lekarze stomatolodzy, lekarze weterynarii, technicy dentyści, felczerzy, położne, pielęgniarki, tłumacze, nauczyciele świadczący usługi edukacyjne (lekcje na godziny)                                                                                                                                             |
| 15%                                                     | Usługi parkingowe, reklamowe, badanie rynku i opinii publicznej, zakwaterowanie, fotograficzne; reprodukcja komputerowych nośników informacji, obsługa centrali radio-taxi; pośrednictwo w sprzedaży hurtowej, samochodów osobowych, motocykli oraz części i akcesoriów                                                                                  |
| 14%                                                     | Usługi opieki zdrowotnej (PKWiU dział 86), architektoniczne i inżynierskie; badania i analizy techniczne (PKWiU dział 71), specjalistyczne projektowanie (PKWiU 74.1)                                                                                                                                                                                    |
| 12%                                                     | Usługi związane z wydawaniem gier komputerowych, oprogramowania, doradztwem sprzętowym i programowym, instalacją oprogramowania, zarządzaniem siecią i systemami informatycznymi                                                                                                                                                                         |
| 10%                                                     | Przychody z odpłatnego zbycia praw majątkowych lub nieruchomości, będących środkami trwałymi, składnikami majątku (niezależnie od ich nabycia), spółdzielczym prawem do lokalu użytkowego lub udziałem w takim prawie                                                                                                                                    |
| 8,5%<br>(do 100 tys. zł)<br>i 12,5%<br>(od 100 tys. zł) | Usługi zakwaterowania, wynajem nieruchomości, badania naukowe, wynajem samochodów, pojazdów bez kierowcy, intelektualnej własności (bez prac chronionych prawem autorskim), pomoc społeczna z zakwaterowaniem                                                                                                                                            |
| 8,5%                                                    | Usługi gastronomiczne (sprzedaż alkoholu > 1,5%), działalność usługowa z materiału powierzonego przez zamawiającego, prowizje komisanta, kolportera prasy, usługi zwalczania pożarów, edukacji (PKWiU dział 85), biblioteki, archiwa, muzea, usługi kulturowe (PKWiU dział 91)                                                                           |
| 5,5%                                                    | Działalność wytwórcza, roboty budowlane, przewóz ładunków (samochody > 2 tony), sprzedaż świadectw pochodzenia, prowizje z biletów komunikacyjnych, znaczków pocztowych, żetonów i kart do automatów                                                                                                                                                     |
| 3%                                                      | Działalność gastronomiczna (bez napojów alkoholowych > 1,5%), działalność handlowa, rybołówstwo, zbycie składników majątku (oprócz nieruchomości), usługi związane z produkcją zwierzęcą (bez weterynarii), zbycie ruchomych składników majątku przedsiębiorstwa w spadku, dotacje, subwencje, odsetki, nieodpłatne świadczenia, wynagrodzenie płatników |
| 2%                                                      | Sprzedaż przetworzonych (nieprzemysłowo) produktów roślinnych i zwierzęcych                                                                                                                                                                                                                                                                              |

Źródło: opracowanie własne na podstawie (Uzpd, art. 12, ust. 1).

Niektóre działalności gospodarcze zostały przez ustawodawcę wyłączone z prawa do korzystania z tej formy opodatkowania. Należą do nich m.in. apteki, działalność w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych, działalności w zakresie handlu częściami i akcesoriami do pojazdów, lombardy oraz kantory (Tkocz-Wolny, 2023, s. 100).

Z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych w 2025 roku mogą skorzystać podatnicy, którzy nie przekroczyli w 2024 roku kwoty przychodów 2 mln euro, czyli 8 569 200 zł – kurs Narodowego Banku Polskiego z pierwszego dnia roboczego października wyniósł 4,2846 zł (Ksiegowosc.infor.pl, 2025).

Jeżeli podatnik prowadzący działalność samodzielnie lub w formie spółki, który wybrał opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, uzyska z tej działalności przychody ze sprzedaży towarów handlowych lub wyrobów lub ze świadczenia usług na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy, w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy, podatnik ten traci w roku podatkowym prawo do opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych i, poczynając od dnia uzyskania tego przychodu do końca roku podatkowego, opłaca podatek dochodowy na ogólnych zasadach (Tkocz-Wolny, 2023, s. 101).

Przedsiębiorca jest zobowiązany prowadzić odrębną za każdy rok podatkowy ewidencję przychodów, w której będzie zapisywać przychody w rozbiciu na poszczególne stawki podatku, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (Tkocz-Wolny, 2023, s. 108).

Składka na ubezpieczanie zdrowotne dla przedsiębiorców korzystających z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych jest ustalana kwotowo w zależności od wysokości osiąganych przychodów w trakcie roku. Wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne przedstawiono w tabeli 3. Przedsiębiorca ma prawo odliczyć 50% zapłaconej składki zdrowotnej od przychodu do opodatkowania (Biznes.gov.pl, 2021c).

**Tabela 3.** Wysokość miesięcznych składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2025 roku

| Roczny przychód    | Podstawa naliczenia stawki zdrowotnej                                | Wysokość miesięcznej składki zdrowotnej |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Do 60 000 zł       | 60% przeciętnego wynagrodzenia<br>5 129,51 zł (8 549,18 zł x 60%)    | 461,66 zł (5 129,51 zł x 9%)            |
| Do 300 000 zł      | 100% przeciętnego wynagrodzenia<br>8 549,18 zł (8 549,18 zł x 100%)  | 769,43 zł (8 549,18 zł x 9%)            |
| Powyżej 300 000 zł | 180% przeciętnego wynagrodzenia<br>15 388,52 zł (8 549,18 zł x 180%) | 1 384,97 zł (15 388,52 zł x 9%)         |

Źródło: opracowanie własne.

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych jest odpowiednim rozwiązaniem w działalności gospodarczej o niskim wskaźniku kosztów.

## 2.4. Porównanie obowiązujących form opodatkowania działalności gospodarczej osób fizycznych

W tabeli 4 zaprezentowano podobieństwa i różnice skali podatkowej, podatku liniowego oraz ryczału od przychodów ewidencjonowanych.

**Tabela 4.** Cechy charakterystyczne form opodatkowania działalności gospodarczej

|                                              | Skala podatkowa                         | Podatek liniowy                         | Ryczałt od przychodów ewidencyjnych                |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------------------------------|
| Podstawa opodatkowania                       | Dochód                                  | Dochód                                  | Przychód                                           |
| Wysokość stawki podatkowej                   | 12% i 32%                               | 19%                                     | 2%, 3%, 5,5%, 8,5%, 10%, 12%, 12,5%, 14%, 15%, 17% |
| Kwota wolna od podatku                       | 30 000 zł                               | Brak                                    | Brak                                               |
| Możliwość wspólnego rozliczenia z małżonkiem | Występuje                               | Brak                                    | Brak                                               |
| Rodzaj prowadzonej ewidencji rachunkowej     | Podatkowa księga przychodów i rozchodów | Podatkowa księga przychodów i rozchodów | Ewidencja przychodów                               |
| Wysokość stawki składki zdrowotnej           | 9%                                      | 4,9%                                    | W zależności od przychodu                          |
| Możliwość odliczenia składki zdrowotnej      | Brak                                    | Do kwoty 12 900 zł rocznie              | 50% zapłaconej składki zdrowotnej                  |

Źródło: opracowanie własne.

W celu wyboru najkorzystniejszej formy opodatkowania działalności gospodarczej przedsiębiorca powinien zaznajomić się z przyszłymi zmianami prawa oraz dokonać analizy przewidywanych kosztów i przychodów.

## 2.5. Karta podatkowa

Karta podatkowa jest określana jako najprostsza forma rozliczenia z fiskusem. Z tej formy opodatkowania mogą skorzystać wyłącznie podatnicy, którzy nabyli do niej prawo przed 1 stycznia 2022 roku i kontynuują stosowanie opodatkowania w tej formie, nie zrezygnowali z opodatkowania w tej formie oraz nie utracili prawa do opodatkowania w tej formie po dniu 31 grudnia 2021 roku (Tkocz-Wolny, 2023, s. 112). Przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą lub planujący zmienić formę opodatkowania nie mogą skorzystać z karty podatkowej. Wysokość podatku dochodowego określa w decyzji Naczelnik Urzędu Skarbowego.

### 3. Wpływ zmian podatkowych na decyzję o wyborze formy opodatkowania działalności gospodarczej osoby fizycznej – studium przypadku

Dynamiczne zmiany podatkowe w prawie podatkowym generują ryzyko, że optymalizacje dokonane przez przedsiębiorców na podstawie dotychczasowych przepisów staną się nieaktualne na przestrzeni lat. Dla szczegółowego przedstawienia zaistniałego problemu przeprowadzono analizę wariantów opodatkowania dla małego przedsiębiorstwa usługowego na 2015 rok oraz 2025 rok. Analiza wskaże, jak zmiany podatkowe dokonane w okresie 10 lat wpłynęły na wybór formy opodatkowania.

Analiza dotyczy osoby fizycznej prowadzącej mały warsztat samochodowy. Wysokość przychodu na koniec roku podatkowego wynosi 200 000 zł, natomiast koszty związane z prowadzoną działalnością wynoszą 50 000 zł. Przedsiębiorca opłaca wszystkie obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne wraz ze składką na ubezpieczenie chorobowe. Symulacja będzie przeprowadzona przy uwzględnieniu tzw. pełnych składek ZUS. Wysokość miesięcznych składek na ubezpieczenie społeczne w 2025 roku jest równa 1773,96 zł, natomiast w 2015 roku wynosiła 1095,37 zł. Jednostka nie korzysta z ulg podatkowych.

#### 3.1. Symulacja dla 2025 roku

W tabeli 5 przedstawiono warianty form opodatkowania analizowanego przedsiębiorstwa obliczone zgodnie z obowiązującymi w 2025 roku przepisami prawa podatkowego.

**Tabela 5.** Warianty form opodatkowania analizowanego przedsiębiorstwa dla 2025 roku

| Forma opodatkowania                     | Przychody  | Koszty uzyskania przychodu | Podstawa opodatkowania | Stawka podatku | Wysokość podatku |
|-----------------------------------------|------------|----------------------------|------------------------|----------------|------------------|
| Skala podatkowa                         | 200 000 zł | 50 000 zł                  | 128 712 zł             | 12%, 32%       | 13 588 zł        |
| Podatek liniowy                         | 200 000 zł | 50 000 zł                  | 122 406 zł             | 19%            | 23 257 zł        |
| Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych | 200 000 zł | –                          | 174 096 zł             | 8,5%           | 14 798 zł        |

Źródło: opracowanie własne.

Uzyskane wyniki pokazują, że dla przedsiębiorcy najkorzystniejszą opcją opodatkowania działalności gospodarczej w 2025 roku będzie forma według zasad ogólnych (skala podatkowa). Mimo że podatek liniowy oraz ryczałt od przychodów ewidencjonowanych oferują niższą stawkę podatkową oraz dają możliwość odliczenia składki zdrowotnej, skala podatkowa pozwala na odliczenie od podatku kwoty zmniejszającej podatek (3 600 zł rocznie).



Dodatkowo, gdyby przedsiębiorca zmniejszył roczny dochód o 8 712 zł (np. przez zmniejszenie przychodu lub zwiększenie kosztów), to podatek dochodowy w skali podatkowej byłby jeszcze niższy przez nieprzekroczenie progu podatkowego (120 000 zł).

W przypadku osiągnięcia wyższego dochodu przedsiębiorca powinien rozważyć zmianę formy opodatkowania na ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Ryczałt jest korzystny, ponieważ jednostka gospodarcza nie generuje dużych kosztów uzyskania przychodu.

### 3.2. Symulacja dla 2015 roku

W tabeli 6 przedstawiono warianty form opodatkowania analizowanego przedsiębiorstwa obliczone zgodnie z obowiązującymi w 2015 roku przepisami prawa podatkowego.

**Tabela 6.** Warianty form opodatkowania analizowanego przedsiębiorstwa dla 2015 roku

| Forma opodatkowania                     | Przychody  | Koszty uzyskania przychodu | Podstawa opodatkowania | Stawka podatku | Wysokość podatku |
|-----------------------------------------|------------|----------------------------|------------------------|----------------|------------------|
| Skala podatkowa                         | 200 000 zł | 50 000 zł                  | 140 236 zł             | 18%, 32%       | 29 466 zł        |
| Podatek liniowy                         | 200 000 zł | 50 000 zł                  | 140 236 zł             | 19%            | 23 765 zł        |
| Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych | 200 000 zł | –                          | 190 236 zł             | 8,5%           | 13 291 zł        |

Źródło: opracowanie własne.

W 2015 roku najkorzystniejszą opcją opodatkowania działalności gospodarczej byłaby forma ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Przy obliczaniu skali podatkowej została uwzględniona kwota zmniejszająca podatek. Wysokość podatku obliczonego według skali podatkowej w 2015 roku w porównaniu z 2025 rokiem była ponad dwukrotnie wyższa. Powodem jest zmniejszenie stawki podatkowej z 18% na 12% oraz zwiększenie progu podatkowego z 85 528 zł na 120 000 zł.

### 3.3. Wnioski z przeprowadzenia symulacji podatkowych

Analiza jednoznacznie pokazuje, że zmiany zachodzące w prawie podatkowym w ciągu ostatnich 10 lat wpłynęły na relatywną opłacalność różnych form opodatkowania. Zmiany w stawkach podatkowych, progach podatkowych oraz dostępnych ulgach (np. kwota zmniejszająca podatek w przypadku skali podatkowej) powodują, że rozwiązania optymalizacyjne przyjęte w jednym okresie mogą stać się nieaktualne w kolejnym.

Porównując oba badane okresy, można zauważyć, że podatek dochodowy obliczony według skali podatkowej zmalał o 15 878 zł, co oznacza spadek o niemal 54%. Podatek liniowy zmienił się w najmniejszym stopniu – spadek o 508 zł, co daje nieco



ponad 2%. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych jako jedyny wzrósł o 1 507 zł, co daje około 11%.

Składki na ubezpieczenie społeczne z roku na rok są coraz wyższe, co przekłada się na ogólny wzrost obciążeń publiczno-prawnych przedsiębiorcy. W ciągu 10 lat składki te wzrosły o 678,59 zł, co daje niecałe 62%.

Jednostki gospodarcze powinny uwzględniać możliwość modyfikacji swojej strategii podatkowej w celu optymalizacji podatku – decyzja o wyborze formy opodatkowania powinna być elastyczna i dostosowana do zmieniających się przepisów prawa podatkowego.

#### 4. Zakończenie

Wybór formy opodatkowania działalności gospodarczej jest jedną z ważniejszych, a zarazem najtrudniejszych decyzji przedsiębiorstwa. Analiza porównawcza form opodatkowania działalności gospodarczej osób fizycznych pokazuje, że wybór optymalnej metody rozliczenia podatkowego powinien być ściśle dopasowany do specyfiki prowadzonej działalności, struktury przychodów i kosztów oraz bieżących zmian w prawie podatkowym.

Według przepisów prawnych obowiązujących w 2025 roku w przypadku jednostek o dochodach nieprzekraczających kwoty 120 000 zł odpowiednim wyborem formy opodatkowania będzie skala podatkowa, w przypadku działalności gospodarczej osiągającej wysokie dochody najkorzystniejszą formą będzie podatek liniowy, natomiast jednostka o niskim wskaźniku kosztów powinna zastanowić się nad ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Przedstawione studium przypadku małego warsztatu samochodowego było przeprowadzone w celu wizualizacji problemu, jaki mają przedsiębiorcy z wyborem korzystnej formy opodatkowania dochodów. Dynamika zmian legislacyjnych znacząco wpływa na opłacalność poszczególnych rozwiązań związanych z wyborem formy opodatkowania.

Przedsiębiorcy, aby efektywnie zarządzać swoimi finansami, powinni regularnie monitorować zmiany w przepisach oraz dokonywać rzetelnych analiz finansowych, co pozwoli na podjęcie najbardziej korzystnych decyzji podatkowych.

#### Literatura

- Biznes.gov.pl. (2021a, 30 czerwca). *Podatek liniowy*. Pobrano 24 lutego 2024 z <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00253#3>
- Biznes.gov.pl. (2021b, 1 lipca). *Skala podatkowa*. Pobrano 24 lutego 2024 z <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00264#9>
- Biznes.gov.pl. (2021c, 12 października). *Ile wynosi składka zdrowotna*. Pobrano 24 lutego 2024 z <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/001052#5>
- Ksiegowosc.infor.pl. (2025, 17 lutego). *Ryczałt 2025 (od przychodów ewidencjonowanych): limity, stawki, najem prywatny, działalność gospodarcza*. Pobrano 24 lutego z <https://ksiegowosc.infor.pl/podatki/>

- ryczalt/dzialalnosc-gospodarcza/6721105,ryczalt-2025-od-przychodow-ewidencjonowanych-limity-stawki-najem-prywatny-dzialalnosc-gospodarcza.html
- Małecka-Ziembińska, E. (2012). *Efektywność fiskalna podatku dochodowego od osób fizycznych w Polsce*. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.
- Maruszewska, E. W. (2023). Podatkowa Księga Przychodów i Rozchodów. W: Pfaff, J. (red.), *Rachunkowość małych przedsiębiorców*. Wydanie IV uaktualnione (s. 53-94). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
- Tkocz-Wolny, K. (2023). Ewidencje podatkowe przy zryczałtowanych formach opodatkowania. W: Pfaff, J. (red.), *Rachunkowość małych przedsiębiorców*. Wydanie IV uaktualnione (s. 95-125). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 163)
- Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1593)
- Wolański, R. (2020). *System podatkowy: zarys wykładu*. Wolters Kluwer.

### **Analysis of the Forms of Taxation of the Business Activity of a Natural Person – the Impact of Changes in the Tax Law on the Decision of the Entrepreneur**

**Abstract:** The primary objective of this article is to analyse three forms of taxation of income of individuals conducting business activities in Poland: under the general rules (tax scale), the flat tax, and the lump sum tax on registered income. The principles of operation for each of these methods were presented, and a comparative analysis was then conducted using the example of a small car repair shop. Simulations covering the years 2015 and 2025 show how changes in tax regulations affect the attractiveness of individual solutions. The article argues that a conscious choice of taxation form and ongoing monitoring of legislative changes are crucial for optimising a company's tax burden.

**Keywords:** income tax, forms of taxation, tax changes, tax strategy, economic activity